

Zin

geven

Modar in Lelystad:
Van hulpverlener
tot vluchteling

Basisschool Klim-op:
Leerlingen rennen
voor het goede doel

Hospitainers in Syrië:
Medische hoop in
bange dagen

Hulp komt op gang
Ethiopië
droomt
van regen

DAAROM

Waar: Het dorpje Djita in de Bekaa Vallei in Libanon. Hier leven 36 vluchtelingenfamilies.

Wie: Cordaid hulpverlener Alberto Bocanegra in gesprek met Syrische vluchtelingen.

Wanneer: Woensdag 9 maart, Alberto bezoekt samen met een Limburgse delegatie (zie ook pagina 20) het vluchtelingenkamp.

Wat: Het is een van de vele informele vluchtelingenkampen; een tiental tenten die niet door de Libanese autoriteiten erkend worden als vluchtelingenkamp. Officiële voorzieningen ontbreken daardoor.

Hoe: Cordaid reikt hier onder meer met dekens uit, maar ook matrassen, kussens en vouchers waarmee vluchtelingen hygiëneproducten kunnen kopen.

Waarom: 1,2 miljoen Syriërs zijn gevlucht naar Libanon, een land dat vier keer zo klein is als Nederland. Meer dan een vierde deel van de bevolking bestaat momenteel uit vluchtelingen. De nood van vluchtelingen in Libanon is hoog, met name ten aanzien van gezondheidszorg, water, elektriciteit en afvalverwerking. Ook lange termijn perspectieven ontbreken, denk aan uitzicht op werk.

- **4,8 miljoen** geregistreerde Syrische vluchtelingen wereldwijd.
- **1,2 miljoen** Syriërs in Libanon. Dit is **25,4 %** van de gehele Libanese bevolking.
- Meer dan **2,9 miljoen** Syriërs verblijven in de regio buiten Syrië.
- Sinds mei vorig jaar worden vluchtelingen er niet meer geregistreerd.

Eén Cordaid blad voor donateurs van al onze fondsen!

Een nieuw magazine

Tot voor kort kreeg u een blad in de bus van het fonds dat u steunt: Cordaid Memisa, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Kinderstem of Cordaid Bond zonder Naam. Het unieke van Cordaid is dat wij samen de strijd aan gaan tegen armoede. Daardoor kunnen we in de landen waar wij werken, waar oorlog en geweld de samenleving teisteren, optimale hulp verlenen. Naast noodhulp werken wij namens u aan veiligheid, gezondheidszorg, scholing en werk. Die combinatie zorgt voor duurzame vrede en ontwikkeling daar waar het het hardst nodig is. In dit nieuwe magazine vertellen we u de verhalen van sterke mensen daar en van bijzondere mensen

in Nederland. Lees bijvoorbeeld het aangrijpende verhaal van artsen in de oorlogssituatie in Aleppo of het interview met hulpverlener Ton Haverkort over de rampzalige droogte in Ethiopië. Op de achterzijde vertelt de Nederlandse zangeres Neda over haar persoonlijke drijfveren. Kosten spelen bij dit magazine ook een rol. We besteden uw geld immers het liefst daar waar dat het hardst nodig is. Door de aparte donateursbladen samen te voegen, kunnen we u drie keer per jaar het magazine *Zingeven* toesturen, terwijl we besparen op de kosten. Uw financiële steun blijft uiteraard gewoon gaan naar het fonds waar u donateur van bent. Dat verandert niet. We wensen u veel leesplezier en zijn benieuwd naar uw reactie en suggesties.

U kunt uw reacties en suggesties doorgeven via een mail naar info@cordaid.nl. U kunt ook bellen met onze servicedesk, tijdens kantooruren: 070-3136300. Onze medewerkers staan u graag te woord, ook voor vragen die niet met het magazine te maken hebben.

Inhoud

Nr.1 mei 2016

6 Omgebouwde containers zijn ideale klinieken in verwoest Syrië. Cordaid financieert er twee.

24 Ethiopië stevent af op een humanitaire ramp. Onze hulp is nu echt nodig

VERDER P4 Opstakers P10 Vraag het Simone P11 Daarom werkt onze aanpak P12 De ruimte P14 Concreet P16 Vluchtelingenstromen P18 Inspiratie P20 Social media P21 Gedicht P22 Naar school in Malawi P27 Profiel van een vluchteling P28 Pleidooi voor sociale coöperaties P30 Service P32 De spreuk van zangeres Neda

EINDE ABSOLUTE ARMOEDE IN 2030?

Hans Rosling is niet alleen arts en professor Internationale Gezondheid aan het Zweedse Karolinska-instituut. Hij strijdt ook voor 'fact based decisions' en heeft daarvoor het instituut Gapfinder opgericht. Op YouTube gaat hij in op het doel van de Verenigde Naties om de extreme armoede voor 2030 uit te bannen. 'Helemaal zo gek niet', oordeelt hij op basis van statistieken. 'Maar dan moeten we wel hard doorwerken aan duurzame ontwikkeling.'

PERCENTAGE VAN DE
MENSHEID IN EXTREME
ARMOEDE:

1800: 85%	1970: 50%
1850: 60%	1990: 35%
1900: 70%	2015: 12%
1950: 55%	2030: 0%?

Nu vraagt u zich misschien af: 'De mensheid is toch gegroeid. Is het absolute aantal mensen in extreme armoede dan niet meegestegen?' 'Dat gebeurde inderdaad tot 1950', zegt Rosling. 'In 1800 leefden één miljard mensen in extreme armoede. In 1950 waren dat er twee miljard. Sindsdien is het aantal gedaald. In Roslings berekening leven ongeveer 1 miljard mensen van maximaal iets meer dan een dollar per dag. Als we die trend doortrekken is het doel van de VN haalbaar. Ik zie en denk dat Afrika veel potentie heeft. Maar', voegt hij eraan toe, 'het lukt alleen met een hard werkende bevolking en duurzame ondersteuning.' Cordaid ondersteunt zijn pleidooi.

Meer weten? www.gapminder.org/videos/dont-panic-end-poverty/

Het Boko-ziekenhuis in Benin in 1981.

West-Afrika | Dit jaar gaan de vlaggen uit in het l'Hopital St. Jean de Dieu in Boko, een ziekenhuis in het West-Afrikaanse land Benin. Wat begon als EHBO-post voor bouwvakkers die werkten aan een nieuw klooster, is vijftig jaar later uitgegroeid tot een gerenomeerd districtsziekenhuis. Meer dan dertig jaar steunde Cordaid Memisa het ziekenhuis, en inmiddels is het een door de overheid van Benin gesteunde instelling met een afdeling chirurgie, een apotheek, een laboratorium, honderdtwintig bedden en acht Afrikaanse artsen. De ontwikkeling van dit ziekenhuis staat symbool voor de steeds betere en steeds professioneler geleide medische instellingen in het land. Frank de Paepe was er van 1979 tot 1996 tropenarts en directeur. Hij blikt terug: 'Zonder lange termijn steun was deze opwaartse spiraal niet mogelijk geweest. Je moet de tijd z'n werk laten doen als het om ontwikkelingswerk gaat. Daar is dit een prachtig voorbeeld van.'

Een goed gesprek met de dief

Centraal-Afrika | Kinderen leren al jong hoe ze later in het leven met conflicten zullen omgaan. In Congo en Burundi krijgt de jeugd niet het beste voorbeeld voorgeschoteld. Conflict betekent hier dood en verderf. Natuurlijk is het beter als kinderen hun onenigheid anders leren oplossen, in dialoog en vanuit een geestelijk weerbare positie. Cordaid heeft zo'n veertig leerkrachten een training aangeboden, waarin ze leren om hun pupillen respectvol met elkaar in gesprek te laten gaan. Docenten kregen ook beter inzicht in de sociale en emotionele ontwikkeling van hun leerlingen. Inmiddels hebben ze tweeduizend schoolkinderen kunnen begeleiden. Daarbij werden poppen

ingezet (verlegen kinderen kunnen op die manier via een ander - de pop - hun kritiek geven), maar ook poëzie, liedjes en tekeningen. De geholpen scholieren doen nu beter en actiever mee aan de les. Maar even belangrijk, zegt een leraar: 'Ze lossen hun problemen nu samen op. Laatst was er geld gestolen. De kinderen ontdekten zelf de dief en gingen met hem in gesprek. Uiteindelijk bood de dader zijn excuses aan. Voordat we de "respectlessen" hadden gegeven was zoiets ondenkbaar geweest.'

FOTOGRAFIE PETER DE KROM

Kinderen van openbare basisschool Klim-op zijn moe maar voldaan na hun rondjes voor Cordaid Kinderstem.

'Rondje!'

'Iedereen moet naar school kunnen.' 68 Leerlingen van openbare basisschool Klim-op uit Hoornaar organiseerden daarom een sponsorloop. Al rennend haalden ze meer dan twaalfhonderd euro op voor Cordaid Kinderstem.

26 rondjes rende Kick Boelens (11) om zijn school, welgeteld 5,2 kilometer in een half uur tijd. Hij deed dat om geld in te zamelen voor Cordaid Kinderstem. 'Een beetje moe was ik daarna wel, maar dat heb ik er graag voor over. Wij hebben het zo goed hier, in vergelijking met kinderen in arme landen.' De leerlingenraad van basisschool Klim-op organiseert elk jaar een actie voor een goed doel. Door het Junior Songfestival, dat ook geld inzamelde voor Cordaid Kinderstem, kwam Levi Schrijver (12) op het idee om Cordaid Kinderstem naar voren te schuiven. Ilse Jansen (10) en Hanna van Sprundel (10) gaven vervolgens een presentatie aan medeleerlingen, die mochten stemmen op hun favoriete goede doel. Hanna benadrukte in die presentatie onder meer hoe fijn het is om te kunnen leren: 'Ik vind dat alle kinderen

Ook een inspirerend verhaal over uw steun aan Cordaid? Laat het ons weten. redactie@cordaid.nl

naar school moeten kunnen, zodat ze later een toekomst hebben.' Cordaid Kinderstem kreeg de meeste stemmen. En dus trokken 68 leerlingen, van kleuters tot groep 8, hun sportschoenen aan. Het schoolplein werd versierd met vlaggen, aan de kant joelden de toeschouwers om hen aan te moedigen. Na elk rondje kregen de renners een stempel. Hoe meer stempels, des te meer geld ze konden ophalen bij hun sponsors, die ze van tevoren al gewonnen hadden. Tim den Haak (10) had er flink aan getrokken. 'Ik ben naar mijn oom gegaan, en naar mijn opa en oma. Ook ging ik langs de deuren.' Met z'n allen haalden ze 1.270,25 euro op.

Alle deelnemers kregen een mooie medaille. Dani van den Bool (10) heeft nu alweer zin in volgend jaar: 'Iets doen voor andere kinderen, andere mensen blij maken. Dat is écht leuk om te doen.' ■

FOTOGRAFIE HOLLANDSE HOOGTE

‘De weg van de hel, die hoeven patiënten nu niet meer te nemen’

Daar ging 'ie, over land van de Syrische kust naar de belegerde stad Aleppo. Dit keer geen blokkades door IS-troepen, geen snipers. De weg was vrij. Het was de derde poging voor deze hospitainer, een tot complete mobiele minikliniek omgebouwde zeecontainer, voor spoedoperaties en andere levensreddende hulp. Bedenker en ontwerper is de Nederlander Rolof Mulder. Eerder financierde Cordaid er één in Homs. Nu in Aleppo.

We kunnen dit gezondheidszorg-project mogelijk maken door de ondersteuning van de donateurs van

Cordaid
memisa

Medisch personeel staat klaar om in de eerste mobiele kliniek in Aleppo hulp te verlenen.

FOTOGRAFIE CORDAID

Zo'n stevige en mobiele container is hard nodig in een stad waar klinieken met opzet aan gort worden geschoten en waar mensen geen kant op kunnen. Troepen van IS terroriseren het gebied ten oosten van de stad, het Syrische leger houdt huis in het westen. En in het oog van de storm staat alles stil: geen handel, geen scholen, geen ziekenhuizen, geen medicijnen, een ingestorte voedselmarkt. Brood en brandstof zijn tien tot twintig keer duurder geworden. De zwaar gebombardeerde christelijke wijken in het oude centrum zijn spooksteden geworden, voor tweederde ontvolkt. Wie achterblijft moet maar zien wat de dag van morgen brengt. Weer een bom? Of misschien toch niet?

Een teken

‘Hoop, dat is wat de hospitainer brengt’, zegt een Syrische hulpverlener die om veiligheidsredenen niet bij naam genoemd wil worden. ‘De oorlog is een uitput-

tingsslag en wereldleiders doen niets om de slachting te stoppen. Maar de komst van deze mobiele kliniek is voor ons een teken dat we niet in de steek worden gelaten.’ Dat geldt helemaal voor de ontheemden en vluchtelingen die samenhouden in kamp Al Nayrab, iets ten oosten van de stad. Het meermaals door terroristen gebombardeerde vluchtelingenkamp huisvestte voor de oorlog zo'n 35.000 Palestijnse vluchtelingen. Nu zitten er een paar honderdduizend ontheemden, schuilend voor IS. Niet toevallig werd dit de locatie voor de mobiele kliniek.

‘Hier zit de grootste massa mensen op elkaar, zonder medische voorzieningen’, legt onze hulpverlener uit. ‘De buurt telt twee kliniekjes maar die draaien niet: of de artsen ontbreken, of de medicijnen, of de apparatuur laat het afweten. Wie zwaar gewond was, had twee opties: ter plekke sterven of proberen één van de nog overgebleven, dure privéklinieken in het centrum te bereiken. Er is maar één weg naar de stad, maar tot voor kort was die in handen van IS. De weg van de hel noemen ze die hier. Die hoeven patiënten nu niet meer te nemen.’

Eindelijk een generator

Toen de hospitainer er eenmaal stond, was het wachten op het tweede transport, met generator en de laatste medische apparatuur. ‘Toen die spullen kwamen, konden we echt aan de slag’, zegt Mohammed Azzouri, hoofd van de gezondheidsdienst in Aleppo en spilfiguur van het Al Nayrab Medical Centre. ‘Eindelijk weer een kleine, maar werkende, operatieruimte met de komst van de hospitainer. Eindelijk röntgen- en echoapparatuur. Eindelijk een laboratorium, een apotheek met een voorraad medicijnen. En eindelijk een generator.’ Azzouri, zelf chirurg – ‘gisteren nog opereerde ik iemand met schotwonden’ – beschikt over een team van dertig artsen en acht chirurgen. ‘Die stuurde ik uit naar plekken waar ze het hardst nodig zijn. Vaak bevallingen bij vrouwen thuis, in het vluchtelingenkamp. Voordat de hospitainer er was, konden zij nergens terecht. Het is veel te riskant voor hen om lang onderweg te zijn. Nu kunnen ze veilig bij ons bevallen.’

De hospitainer in Aleppo is klaar voor vijfduizend operaties per half jaar, van eerste hulp en het behandelen van botbreuken tot keizersnedes en relatief zware buikoperaties. Echt zware spoedgevallen kunnen we stabiliseren en brengen we met de ambulance die we onlangs hebben gekregen naar het grotere Al Raazi ziekenhuis. Als de weg vrij is. Een ambulance zonder sirene en zonder zuurstofflessen. Maar we doen het met wat we

'Zo worden er tien tot vijftien kinderen per week bij ons geboren'

hebben. Laatst nog voerden we met vier chirurgische teams een spoedoperatie uit. Hoofd, buik, alles lag open, alles leek gebroken. Die man heeft het gered.'

Homs is rustiger

In Homs, waar de hospitainer alweer twee jaar op volle toeren draait, is de situatie de laatste maanden rustiger dan in Aleppo. De laatste aanslag met bomauto dateert alweer van een maand terug. Dertig doden, vijftig gewonden. Het jaar ervoor was het welgeteld 54 keer raak. En iedere keer met zo'n dertig gewonden en vijftig doden. En elke keer schiet het team van dokter Antoine Askar, hoofd van de hospitainer in Homs, uit de startblokken. 'Dan behandelen we wie we kunnen, geven we spoedeisende hulp en stabiliseren we de patiënt. En wie we niet kunnen behandelen omdat we vol zitten, sturen we naar de paar andere centra in de stad. Maar bij elke explosie weet je dat de kans groot is dat er door gebrek aan middelen en personeel mensen zullen sterven.'

Ook dokter Askar roeit met de riemen die hij heeft. 'Ik heb een team van 24 artsen: chirurgen, verloskundigen, gynaecologen... Maar ik heb niet voldoende elektriciteit. De hospitainer heeft wel een generator, maar ons medisch centrum – dat veel groter is – zit vaak grote delen van de dag in het donker en in de kou. Daarnaast hebben we onvoldoende antibiotica en diabetes-medicijnen. En dan onze voorraad bloed. Die is te klein. Grote, langdurige operaties zijn daardoor heel moeilijk.' Askar's team behandelt dagelijks zo'n 120 mensen op de spoeddienst. 'En in de hospitainer opereren we twee tot vijf keer per dag.'

Keizersneden

Het aantal keizersneden is in de grote Syrische steden spectaculair gestegen. Ook dát ligt aan de oorlog. Askar: 'De meeste vrouwen bevallen 's nachts. Maar wie in de nacht in de auto stapt en naar het ziekenhuis rijdt, riskeert zijn leven. Het is op straat te gevaarlijk. Daarom plannen we de geboorte van te voren in. Altijd overdag, bijna altijd met keizersnede. Zo worden er tien tot vijftien kinderen per week bij ons geboren.' In de dorpen rondom Homs ligt het dan weer anders. Daar bevallen vrouwen bijna allemaal thuis. Askar: 'Ook dat komt door de oorlog. Rijden naar een medisch centrum in de stad is gewoon te gevaarlijk. Wij hebben helaas niet de menskracht en de middelen om bevallingen in al die dorpen medisch te begeleiden.'

Twee van de drie

Het is een heksentoer om de zending van een hospitainer financieel en logistiek voor elkaar te krijgen. En om de spullen uiteindelijk af te leveren in Homs of Aleppo, waar de risico's groot zijn en de noden het hoogst. Cordaid co-financiert twee hospitainers in Syrië. Als hulporganisatie zijn we daarmee een schakel in de lange keten van mensen en organisaties die zorgen dat een patiënt nu meer opties heeft dan ter plekke doodbloeden of sterven op weg naar een ziekenhuis. Er zijn misschien wel honderd hospitainers nodig in Syrië. Maar de basis is gelegd, de eerste ervaring is opgedaan. Op naar een volgende hospitainer, om weer andere artsen, verplegers en patiënten bij te staan in Syrië. ■

OORLOG IN SYRIË

250 000
doden, waaronder
12.000 kinderen
(schatting van de VN in
augustus 2015)

1,5
miljoen
gewonden
(inschatting van het
Syrisch Observatorium
voor Mensenrechten)

13,5
miljoen
mensen in Syrië zijn
in nood en hebben
hulp nodig

4,8
miljoen
Syriërs zijn gevlucht

6,6
miljoen
onthemden
in eigen land

Vervuit de meeste
vluchtelingen
bevinden zich in

**Turkije,
Libanon,
Jordanië
en
Noord-Irak**

10%
is gevlucht
naar Europa

BEDENKER VAN DE HOSPITAINER

Helemaal nieuw was het idee niet. Het leger werkt al lang met mobiele ziekenhuizen in containers, maar die zijn high tech en erg kostbaar. **Rolof Mulder, directeur van Hospitainer**, heeft een achtergrond in verpleegkunde en ict. Hij dacht dat het allemaal veel goedkoper kon voor hulporganisaties. Sinds 2008 werkt hij aan het concept van de hospitainer, eerst aan de tekentafel, later in de moestuin van zijn overbuurman in Apeldoorn. In 2010, net toen het geld voor de doorontwikkeling op was, bestelde Artsen zonder Grenzen de eerste hospitainer voor hulp na de aardbevingen in Haïti. Sindsdien loopt het storm. Hij heeft er al 22 geleverd. 'Dit bedrijf is gestart vanuit een humanitaire

insteek, juist doordat het nu goed loopt, kunnen we het concept steeds verder ontwikkelen. Inmiddels zijn er zo'n twaalf toeleveranciers die ook mee-investeren.' Rolof zegt dat je de hospitainer kunt vergelijken met Lego, ze zijn modulair op te bouwen, afhankelijk van de behoefte in het land van bestemming. En er zijn meerdere maten mogelijk. 'Soms moeten ze bijvoorbeeld relatief snel te verplaatsen zijn, zoals in Syrië. Andere keren wil je ze op een boot kunnen zetten, zoals in de Middellandse Zee.' Volgende week vertrekken vijf nieuwe hospitainers naar Jemen. 'We zijn zover dat we ze heel snel kunnen leveren, inclusief medicijnen, apparatuur, transport en training.'

IN DE HOSPITAINER

- Het medisch team in Aleppo bestaat uit honderdvijftig mensen: een team van dertig artsen en acht chirurgen, daaromheen verpleegkundig en niet-medisch personeel. Ze werken dag en nacht.
- De hospitainer en het team kunnen tienduizend operaties per jaar aan. Veel voorkomende operaties: verwijderen van granaatscherven, stoppen van bloedingen, botbreuken, keizersneden, blindedarmontstekingen, hernia's, verwijderen van nieren leverstenen.
- Er is een laboratorium voor onder meer bloedonderzoek, met röntgen- en echoapparatuur, een apotheek en een voorraad medicijnen.
- Voor vrouwen en meisjes die slachtoffer zijn van seksueel geweld is een aparte behandelkamer.
- Alle zorg wordt gratis verstrekt.

Vraag het Simone

Hoe voorkom je dat ontwikkelingsgeld in de zakken van corrupte machthebbers verdwijnt?

Het geld van Cordaid-programma's gaat nooit rechtstreeks naar overheden, dus ook niet naar corrupte regimes. Als maatschappelijke organisatie werken wij samen met de lokale bevolking en lokale maatschappelijke organisaties. Onze partners overleggen in de praktijk van alledag wel vaak met overheidsinstanties om hulp mogelijk te maken en af te stemmen. Want juist in gebieden waar conflicten en geweld samenlevingen hebben ontwricht, is het belangrijk dat er aan herstel van onderling vertrouwen wordt gewerkt. Dus ook aan herstel van vertrouwen tussen burgers en overheden.

De organisaties die we steunen controleren we scherp op fraude en corruptie. We voeren integriteitschecks uit en we controleren of hun uitgangspunten voldoen aan onze gedragscode. Vervolgens spreken we heldere en meetbare doelen af. Een ziekenhuis moet bijvoorbeeld een afgesproken aantal bevallingen tot een goed einde brengen. Dat wordt vastgelegd

in een bedrijfsplan. Op basis van afspraken en uiteindelijke resultaten mogen de instellingen geld uitgeven aan zaken die voor hen belangrijk zijn. Zorgvuldig controleren we alle vastgelegde resultaten, zodat we heel goed zicht houden op de ontwikkeling van organisaties die we steunen. Deze waterdichte aanpak voorkomt dat mensen een greep uit de kas kunnen nemen - als ze dat al zouden willen.

En dan zijn er nog de grote projecten van de Wereldbank en de Nederlandse overheid waarin wij soms een rol spelen. Overheden en de Wereldbank moeten, in tegenstelling tot maatschappelijke organisaties zoals Cordaid, wel direct samenwerken met overheden. Als voorbeeld noem ik Zimbabwe, waar we juist vanwege onze goede lokale contacten en maatschappelijke rol zijn ingehuurd door de Wereldbank om een groot programma voor gezondheidszorg uit te voeren. Namens en met de Wereldbank werkt Cordaid nauw samen met de Zimbabwaanse overheid.

Met de overheid daar en onze partners hebben we een netwerk van 450 goed functionerende klinieken opgebouwd. Miljoenen mensen krijgen zo weer toegang tot gezondheidszorg. Ik steek er mijn hand voor in het vuur dat ons geld daar effectief besteed is: aan medische hulp voor een kwetsbare bevolking.

Uw geld verdwijnt dus niet in de verkeerde zakken. Sterker nog, ik zou het andersom willen zien: wij voeren strijd tegen corruptie. Dat doen we door kritische geesten, de activisten, de aanjagers van verandering in de landen zelf te steunen. Zij staan op tegen machtsmisbruik en gaan de dialoog aan, dikwijls met gevaar voor eigen leven.' ■

? Ook een vraag over het werk van Cordaid? Stel hem via redactie@cordaid.nl

5 REDENEN

Wat is de Cordaid aanpak? Vijf ingrediënten voor ons succesvolle recept, waarmee we perspectief bieden aan mensen in kwetsbare gebieden en oorlogsregio's.

Dáárom werkt het

1 Een totaal-aanpak

Waar de meeste hulporganisaties zich richten op één onderwerp - de oorlog uit een kind halen, opkomen voor mensenrechten of de uitbuiting van kinderen tegengaan - houdt Cordaid zich bezig met alle zaken die duurzame ontwikkeling stimuleren. Cordaid werkt met vijf pijlers: noodhulp (Cordaid Mensen in Nood), gezondheidszorg (Cordaid Memisa), veiligheid, educatie (Cordaid Kinderstem) en werk. Valt er een pijler weg, dan is duurzame verandering in een fragiele regio zo goed als onmogelijk.

2 Samenwerken met lokale organisaties

Mensen in de regio weten zelf het best wat wel en niet werkt. Ze kennen de weg in de buurt, weten hoe hun overheid functioneert en voelen feilloos aan hoe de natuur zich gedraagt. Om daarvan te profiteren, werken we samen met lokale organisaties en zoeken we zoveel mogelijk aansluiting bij lokale systemen. Cordaid legt zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij de mensen zelf.

3 Meer dan alleen noodhulp

Op plekken waar conflicten of natuurgeweld hele samenlevingen hebben ontwricht, zijn de problemen - en dus de oplossingen - nooit eendimensionaal. Daarom werken wij naast de noodhulp ook aan het creëren van veiligheid, stabiliteit en rechtvaardigheid. Tegelijkertijd start Cordaid meteen met onderwijs- en medische programma's. Vervolgens scheppen we economische mogelijkheden, bijvoorbeeld voor mensen die een bedrijf willen opstarten. Mocht de onrust toch weer toenemen, zoals de laatste tijd gebeurt in het Afrikaanse land Burundi, dan maakt onze aanwezigheid het mogelijk om snel terug te schakelen naar humanitaire noodprogramma's.

4 De lokale bevolking sterker maken

Opleidingsmogelijkheden zijn er nauwelijks in landen als Zuid-Soedan, Congo en de Centraal Afrikaanse Republiek. Cordaid traint daar dan ook leraren, medisch personeel en boeren. Zij worden hierdoor zelfstandiger

en sterker, en kunnen nieuwe tegenslagen zelf aan. Kortom, ze worden weerbaarder. Daarnaast geven we extra steun aan lokale mensen die hun nek durven uit te steken, misstanden aankaarten en werken aan verandering. Noem ze de watchdogs, de change agents. Ze zijn hoe dan ook kritische geesten die zich niet laten leiden door angst, en die het verschil kunnen maken voor hun omgeving.

5 Ook na de crisis blijven

Ontwikkelingswerk is kwetsbaar. Oorlog en corruptie kunnen eerdere resultaten teniet doen. Wij willen die tegenslagen trotseren. Al veertig jaar is Cordaid dan ook actief in Congo. Ook zit Cordaid nog steeds in Sierra Leone. Waar andere organisaties vertrokken toen de ebola-crisis onder controle was, zijn wij gebleven. We eren daarmee de traditie van de broeders en zusters in kwetsbare regio's. Zij brengen er vaak onverschrokken en vol liefde hun hele leven door. Al vele decennia zijn zij ons voorbeeld en nog steeds werken we met hen samen als belangrijke lokale partners. ■

De ruimte

**Nawanjago kliniek, Oeganda.
Zuster Anjela leidt ons rond.**

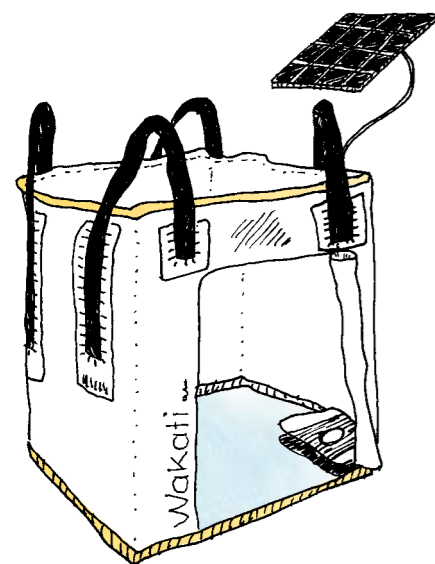
Favoriete meubelstuk: 'Het nieuwe bed. Toen ik hier kwam, hadden we alleen twee bedden zoals hier rechts op de foto. Baby's in stuitligging sterven soms tijdens de bevalling omdat we deze niet goed konden manoeuvreren. Het bed links hebben we gekocht met hulp van Cordaid. Het heeft een gat en de mogelijkheid om het onderstuk eraf te schuiven.'

Het uitzicht: 'De kamer ligt op een hoek. Aan de ene kant zien we de afdeling waar hiv- en aidspatiënten voorlichting en medicijnen krijgen. Via ramen aan de andere kant kijken we uit op de tuin waar de patiëntoiletten staan. Ook is daar de put is waar we de placenta's in gooien na de bevalling. Ik hoop in de toekomst een verbrandingsoven te kunnen bouwen waarin we ze kunnen vernietigen.'

Tevreden over: 'De nieuwe vloer. Hygiëne is een van de zaken waarop we worden afgerekend om steun van Cordaid te krijgen. Onlangs hebben we een nieuwe vloer laten leggen. Eentje die we goed kunnen schoon houden. Bacteriën verspreiden zich nu minder en pasgeboren baby's lopen niet snel infecties op. Ook voor moeders en personeel is een hygiënische omgeving veiliger.'

Wat neemt u mee bij brand: 'Ik moet er niet aan denken dat hier brand uitbreekt. Per maand komen hier zo'n zeventig vrouwen om veilig te bevallen. Zij zouden dan op hun huis aangewezen zijn, zonder professionele begeleiding, met alle risico's van dien. Ik zou dus bij brand de hele verloskamer mee willen nemen.'

Gekocht bij IKEA: 'Niets. Er zijn hier bijna geen winkels. De plastic emmers hebben we op de markt in Kamuli gekocht. Er staat verder niet veel. De gordijnen en het kastje zijn al oud. We hebben amper medische instrumenten. De vrouwen die hier komen bevallen, moeten zelf een kraampakket meenemen. Daarin zit onder meer een teiltje en een zeiltje.' ■

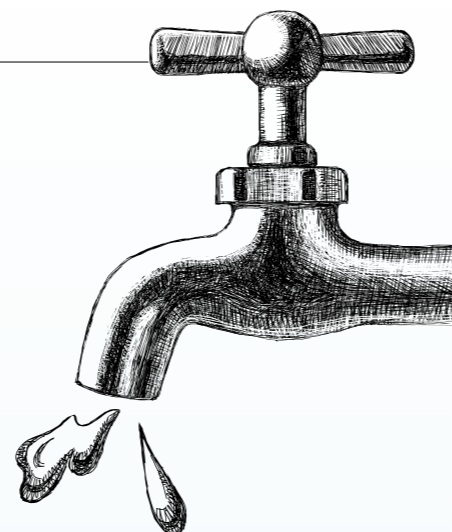

Cooler tent

Oeganda en Zuid-Soedan | De Wakati One, dat is de naam van deze mobiele koelkast. In de verte lijkt hij op een overdekt campingbedje, maar het is een vershouddent met tweehonderd liter ruimte. Hij draait op zonne-energie en verbruikt niet meer dan een glas water per dag. Hiermee houden boerinnen hun groenten en fruit langer vers – gemiddeld zo'n acht dagen langer. En ze kunnen dat gewoon thuis doen. Gevolg: minder verrotting en de mogelijkheid om hun waar op de markt te brengen op het moment dat ze de beste prijs kunnen krijgen. Uit een proefproject met 35 boerenbedrijfjes blijkt: met de Wakati One kunnen ze gemiddeld 20% meer van hun oogst naar de markt brengen. Daardoor houden ze per jaar 170 euro meer over. Zo halen ze hun investering er al binnen één jaar uit. Met steun van de Nationale Postcode Loterij gaat Cordaid vijftienduizend boerinnen – met hun gezin erbij geteld in totaal honderdduizend mensen – in Oeganda en Zuid-Soedan helpen om een Wakati One aan te schaffen.

Scholen met kraan en wc

Nepal | Het was een geluk bij een ongeluk dat de aardbeving die Nepal een jaar geleden trof op zaterdag plaatsvond. De scholen waren op dat moment leeg. Maar de ellende in de inderhaast opgezette vluchtelingenkampen was er niet minder om. Cordaid heeft het rampgebied sindsdien op verschillende manieren ondersteund.

Leerlingen van de Kalika middelbare school in Rasuwa, Nepal

1 Noodhulp

In vier opvangkampen legde Cordaid wc's en drinkwatervoorzieningen aan.

2 Steun aan kwetsbare families

Cordaid hielp vijfhonderd van de armste families bij het krijgen van werk en inkomen.

3 Trainingscentra

Cordaid richtte twee trainingscentra op waar mensen uit de kampen en uit de regio cursussen kunnen volgen. Van metselen tot weven en champignonteelt.

4 Drinkwater en wc's in scholen

De aardbeving maakte 565 scholen met de grond gelijk, bijna duizend scholen raakten flink beschadigd. Bovendien werden de nog veilige scholen voor opvang gebruikt. Gelukkig kwamen er wel tijdelijke scholen. Cordaid zorgde voor drinkwater en wc-voorzieningen in twintig van deze scholen. Waarvoorheen 95% van de leerlingen de dag vroeger doorkwam zonder te drinken, hebben nu bijna 3.500 leerlingen en 185 leraren beschikking over schoon drinkwater.

Ethiopië | Cordaid helpt kleine bedrijfjes van de grond te tillen. 85 Procent van het krediet in dit land komt bij landbouwbedrijfjes terecht – niet zo gek in een rurale omgeving. De steun aan Aregashi Dadi (69) uit Dukem is daarop een uitzondering. Nadat ze als welgestelde vrouw – ze had een eigen muilezel – twaalf jaar geleden haar man verloor, dreigde ze in armoede te vervallen. Zo- ver liet ze het niet komen. Ze werd multi-ondernemer, ging in de benzine- en oliehandel en verhuurde karren. Ook slim: ze liet de mannen in het dorp tegen betaling naar voetbal op haar televisie kijken. Ambitieuzer is haar hotel. In het industriegebied waar ze woont, verhuurt ze

al voor 7,50 euro per maand een kamer met bed. Heel arbeidsintensief is het leiden van dit hotel niet, en dat is goed voor iemand die tegen de zeventig loopt. Cordaid verleende haar 750 euro microkrediet. Daarmee bouwt ze vijf nieuwe kamers van hout en modder, en kan ze de bestaande kamers renoveren. 'Voor die kamers kan ik wat meer vragen', voorspelt ze. Dat geld heeft ze hard nodig, want ze betaalt niet alleen het geleende geld terug, maar ze steunt ook meerdere familieleden en een tiener die ze verwaarloosd op straat aantrof. Het ondernemen draagt ze intussen over: haar zoon bouwt met haar steun een bandenwerkplaats op.

De zoon van Braima, Hinga James

Waterfabriek

Sierra Leone | Braima Dama James zette niet alleen drie boerderijen op, maar ook een fabriek voor schoon drinkwater, vlak naast een vervallen dam in de buurt van Freetown. Dagelijks kan hij daar zesduizend flessen water vullen, en zorgt hij voor veel werkgelegenheid. Alleen al zo'n 24 familieleden vinden emplooi in zijn bedrijf. Toen de ebola-crisis uitbrak, daalde de afzet naar zo goed als nul flessen, maar inmiddels ziet de ondernemer weer genoeg kansen om zijn gezonde product af te zetten.

Volgens Cordaid gloort er hoop in Sierra Leone door vooruitstrevende ondernemers; het mkb is de motor van de economie. Ieder goed bedrijf zorgt voor werkgelegenheid. Braima kreeg al eerder van Cordaid een intensieve training voor ondernemers. Onlangs bezocht Cordaid directeur Simone Filippini zijn fabriek. Ze kondigde aan dat Cordaid hem een lening verleent van tachtigduizend euro, dat via een speciaal investeringsfonds voor kleinere ondernemingen wordt uitgekeerd. 'En daar ben ik ontzettend blij mee', zegt Braima. 'Voor een kleiner bedrijf als het mijne is geld lenen bij banken lastig vanwege de vele regels, en duur omdat ze minstens 40% rente vragen.' Braima koopt nu een bedrijfswagen. Pas na anderhalf jaar hoeft hij rente te betalen. 'Ik kan nu eerst kapitaal opbouwen voordat ik hoof af te lossen.'

Cordaid heeft tijdens de Ebola-crisis bijgedragen aan de behandeling van **441.180** ziekenhuispatiënten

Vluchtelingenstr omen in kaart

Cordaid en Caritas (waar Cordaid deel van uitmaakt) verlenen langs de route die vluchtelingen afleggen diverse vormen van hulpverlening. Het aanbod varieert van eten en kleding tot toiletartikelen en een slaapplek. Daarnaast zorgen we voor douches en toiletten in vluchtelingenopvang. Zaken die wij heel gewoon vinden, maar die voor vluchtelingen het verschil kunnen maken tussen hoop en wanhoop. U maakt met uw donatie dus ook het verschil.

Deze illustratie brengt de hulp langs de vluchtroutes grotendeels in beeld, maar dit is een momentopname want het verandert bijna dagelijks. Als u meer wilt weten over welke hulp op welke plaats, kunt u terecht op onze website: Cordaid.nl.

Legenda

	regenjassen, kleren, schoenen, sokken, mutsen		voedselpakketten, (warme) maaltijden		geestelijke hulp
	hygiëne, toiletspullen, luiers, maandverband, etc.		slaapzakken, matrassen, dekens		mobiele douches en toiletten, wasmachines, drogers
	onderdak		medische hulp		conflictgebieden

Malaria, medicijnmannen en magie

Adriaan Groen werkte jarenlang als tropenarts voor Cordaid Memisa en schreef 62 verhalen over dokters in Afrika. Grappig, aandoenlijk en soms hartverscheurend schetst de arts het dagelijkse leven rondom een missieziekenhuis in Tanzania. De soms cynische ondertoon kan zijn warmte en betrokkenheid voor het Afrikaanse continent niet verhullen.

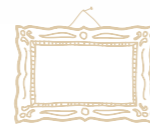
Het boek **'Halen en Brengen'** - een must voor iedere Afrika-ganger - kost 15 euro.

Als lezer van dit blad betaalt u slechts 1,55 euro verzendkosten. Bestellen kan met een mailtje naar de uitgever: info@mension.nl. Uw gegevens vult u in in de bevestigingsmail die u dan ontvangt.

Relax | De Haïtiaanse hitlijsten hebben een nieuwe ster. Zanger Jean-François Gay en zijn band maakten het nummer 'Poze' ofwel 'Relax'. Gesponsord door Cordaid roept de band in het lied op tot eenheid en vrede in Haïti. "We zingen te veel begrafenisliederen, relax! Als we oorlog afwijzen, zal de vrede bloeien."

Zin om mee te dansen? Ga naar www.cordaid.org/nl/nieuws/relax-haiti/

AFRIKA IN ROTTERDAM

Ontdek meer dan twee eeuwen Afrika in het Wereldmuseum Rotterdam. De tentoonstelling AFRIKA 010 toont beelden, maskers, foto's, kaarten, muziek en sieraden uit de Afrika-collectie van het museum en van andere Rotterdamse musea. AFRIKA 010 onderstreept de veelzijdigheid van Afrika.

Van 29 april tot en met 8 januari 2017 / www.wereldmuseum.nl

288.000

is het aantal donateurs in Nederland van Cordaid in 2016.

Hippe geboortekaartjes

In blijde verwachting? Bestel geboortekaartjes op www.hippegeboortekaartjes.nl en help moeders in ontwikkelingslanden om veilig te bevallen. Skip&Coco ontwierp een speciale collectie kaarten voor het goede doel. Van elke verkochte enkele kaart gaat er 15 cent naar Cordaid Memisa, bij een dubbele kaart is dat 25 cent. 1.200 moeders gingen je al voor. Met hun geboortekaartjes zorgden zij ervoor dat 330 vrouwen veilig konden bevallen.

www.hippegeboortekaartjes.nl

AFRIKAANSE BOUWKUNST

Bewonder de Afrikaanse bouwkunst in het Afrika Museum in Berg en Dal. Inclusief mooie voorbeelden, zoals een woonerf van de Kusasi uit Ghana, een dorp van de Dogon uit Mali en paalwoningen uit Benin. Het is slechts een van de mooie vaste tentoonstellingen.

Voor openingstijden en adres: www.afrikamuseum.nl

'Mensenrechten worden niet enkel geschonden door terrorisme, onderdrukking en moordpartijen, maar ook door oneerlijke economische structuren die enorme ongelijkheid creëren.'

Paus Fransiscus

Recept voor een betere buurt

Zin in een gezond driegangendiner voor 7 euro? Dat kan bij Resto Vanharte, op 35 locaties in Nederland. De Resto's zijn leerwerkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Maar ze doen meer dan lekker eten maken. Zo is er op 6 juni een ombudsman aanwezig bij Resto VanHarte in Zwolle. Hij kan u op weg helpen als u niet weet bij welke instantie u terecht kan voor bijvoorbeeld een geschil met de gemeente, bank, fiscus of ziekenhuis.

Geïnteresseerd? Ga naar www.restovanharte.nl

De wereld van asielzoekers

Het crossmediale project De Asielzoekemachine onderzoekt ons asielbeleid. Hoe werkt het? Hoe zouden we willen dat het werkt? Het project bestaat uit een webdocumentaire, een tv-documentaire, een radiodocumentaire en een reeks bijeenkomsten in het land. Een expositie in het Humanity House in Den Haag maakt er ook deel van uit. Bezoekers worden via beeldende kunst, fotografie en video-installaties meegenomen in een wereld van armoede, oorlog en geweld.

Van 1 april tot eind 2016 / www.humanityhouse.org

Like/Unlike

We zoeken online graag de dialoog. Geen betere voelsprietten voor wat er leeft dan social media. Meninge(n) over Cordaid-acties laten meestal zien dat u ons als donateur met hart en ziel steunt. Maar de reacties zijn niet altijd even feestelijk.

Op Facebook

‘Ik hoop dat iedereen die jouw verhaal hoort net zo wordt geïnspireerd. Petje af voor jou’

Limburgs Brunssum stond vorig jaar op zijn achterste benen. Een tumultueuze raadsvergadering en een online petitie om de opvang van tweehonderd Syrische vluchtelingen te stoppen. Burgemeester Luc Winants wilde de ernst van de internationale vluchtelingen-crisis tonen. Maar hoe? Cordaid directeur Simone Filippini stelde voor hem, een paar inwoners en een wijkagent mee te nemen naar Libanon. Samen bezochten zij vluchtelingenkampen in Beiroet en de Bekaa vallei. Jean Janssen, één van de meereizende Brunssummers, erkende dat deze mensen meer hulp nodig hadden, maar dan vooral in de regio en niet in Nederland. Wendy Bedet, ook een medereiziger en

vrijwilliger in de noodopvang in Brunssum, vertelde tegen De Volkskrant: ‘Op het moment dat mensen hulp nodig hebben, moeten we er voor ze zijn. Op wat voor een manier dan ook.’

Miranda, de zus van Wendy, vertelde op Facebook: ‘Ik ben enorm trots op je, en ik wil er graag meer over horen. Natuurlijk denk ik: “Maar wat kan ik nou doen? Hoe kan ik helpen?” We kunnen niet allemaal persoonlijk helpen in Brunssum, en zeker niet in Libanon. Maar om toch een steentje bij te dragen heb ik een flink bedrag gedoneerd ten bate van de Syrische vluchtelingen. Ik hoop dat iedereen die jouw verhaal hoort net zo wordt geïnspireerd. Petje af voor jou.’

Op Twitter en Facebook

‘Onze oudjes is het koekje bij de koffie afgepakt, bejaardenhuizen sluiten. Voor zorg is geen geld, voor de vluchteling wel’

Met de actie ‘Licht voor Syrië’ zamelt Cordaid geld in voor noodhulp in Syrië, maar ook voor projecten die Syriërs weer perspectief bieden op langere termijn. Op social media roept dit veel reacties op. Positieve, maar ook negatieve. Reacties met de strekking ‘eigen land eerst’ komen veelvuldig langs. Er wordt gewezen op de toenemende armoede in Nederland, de problemen in de ouderen- en daklozenzorg. ‘We geven al genoeg. Hier is toch ook armoede? Onze oudjes is het koekje bij de koffie afgepakt, bejaardenhuizen sluiten. Voor zorg is geen geld, voor de vluchteling wel.’ Er zijn ook mensen die beweren dat het geld in ‘de zak van de directeur terecht komt.’ ‘Weet

je dat zo’n directeur van deze stichting al gauw een salaris heeft van zes cijfers. Wie spek je dan het meest?’ Als de reactie respectvol is geformuleerd, reageert Cordaid. Bijvoorbeeld door te wijzen op het vele werk dat Cordaid doet om armoede te bestrijden in Nederland. Of door te posten dat het salaris van de directeur – die 60 uur per week werkt en honderden medewerkers aanstuurt – ruim onder de beloningsnorm ligt van de Code Goed Bestuur voor goede doelen. Helaas moeten desondanks sommigen na hun scheldkanonnades toch nog van de Cordaid-facebookpagina geweerd worden. We gaan de dialoog aan, heel graag zelfs. Maar schelden hoort daar niet bij. ■

Vrijheid

Dit woord, dit uitgestrekte woord, slechts zeven letters om te dragen wat licht moet zijn als het fluisteren van rondtrekkend gras, als het geloof dat na een val er armen zijn.

Dit woord, dit luisterende woord, slechts zeven letters om te horen dat er niemand verloren raakt, dat geen stap wordt belaagd, geen stad wordt belegd. In zeven letters wordt gelegd:

Heb lief.

Zeven letters, dit weerbare woord, voor de graven, voor wie verloren liep, in strijd om simpel leven. Zo kort als slaap, als gras, als schoenen, een dag. Laat het kalm zijn, dit durig sterven; veilig in de vlerken van dit woord.

Geef je woord aan dit moedige woord, dat zoveel schragen moet. Als brood, als stem, als voet voor Liefde, goed voor leven, kled voor daden. Zwijg niet, bevestig vreugde, laat het gaan om gewone dingen.

*In vredesnaam:
dit woord.*

*Margreet Schouwenaar,
stadsdichter van Alkmaar*

Naar school in Malawi

Les krijgen onder een prachtige boom in Malawi. Dat klinkt minder aantrekkelijk als er weinig anders opzit, omdat het armoedige schoolgebouw al overvol zit. En zo zijn er veel meer obstakels voor goed onderwijs. In Malawi haakt 45% van de kinderen voortijdig af, vooral meisjes die ook nog eens thuis worden gehouden om te helpen in het huishouden of op het land. Of om te trouwen. Cordaid zorgt voor beter onderwijs.

Cordaid steunt dertig scholen

We bereiken zo'n dertigduizend kinderen. De scholen krijgen hulp op basis van vooraf afgesproken resultaten. Ze besteden de hulp aan zaken die ze zelf nodig vinden om hun resultaten te behalen, bijvoorbeeld aan nieuw lesmateriaal, opgeknapte klaslokalen en meer gekwalificeerd personeel. Cordaid controleert of de prestaties geleverd worden.

Zione (18): snel genezen van haar verliefdheid

'In groep acht beloofde mijn vriend me gouden bergen. Ik was zo verliefd dat ik hem blindelings volgde. Wat viel dat tegen. Al gelijk na de trouwerij bleek dat hij alcoholist was, en kwamen we bij zijn ouders terecht. We hadden zelfs te weinig geld om een stuk zeep te kopen, en heel wat nachten kwam hij niet eens thuis opdagen. Op de radio hoorde ik van het werk van Cordaid. Ik kreeg bezoek van moeders die actief zijn op de basisschool die ik een paar maanden eerder had verlaten. Na een maand of zeven beseftte ik wel dat ik het allemaal heel anders moest aanpakken en verliet ik mijn man. Nu woon ik weer bij mijn ouders en zit ik op school. Of de situatie nu anders is? Ja, Cordaid heeft hier geholpen en dat merk je: leraren doen hun best en je krijgt meer vakken. Er is zelfs 's middags les. Maar ik ben zelf ook veranderd natuurlijk. Dit eindigt niet bij de basisschool, hoor. Ooit leer ik een beroep en verdien ik mijn eigen inkomen.'

Zelesi (12): Een en al ambitie

'Ooit wil ik studeren aan een universiteit. Maar ik weet ook wel dat ik daar nog heel wat voor moet doen. 's Morgens sta ik vroeg op voor huishoudelijke klusjes. Het ontbijt sla ik maar over omdat mijn ouders daar gewoon het geld niet voor hebben. Eten komt wel als ik 's avonds thuiskom. Na het eten werk ik dan nog aan een paar vakken en oefen ik Engelse woordjes. Als ik klaar ben speel ik nog wat met vriendjes. Mijn oudste broer zit al in de eerste van de grote school, maar mijn andere broertjes hebben moeite om verder te komen. Mijn ouders moeten betalen om ons examen te laten doen, dat vinden ze niet zo fijn. Ik ben zelf nog nooit blijven zitten en zit nu in groep zes. Dat het mij lukt om verder te komen, heeft te maken met Cordaid. De school geeft nu bijvoorbeeld pennen en notitieblokjes. Binnenkort komen er zelfs twee nieuwe klaslokalen bij. Dan hoeven minder kinderen buiten te leren. Ik doe echt m'n best; bij de laatste examens was ik de vierde van 98 leerlingen.'

Rebecca (13): 'Eindelijk kan ik m'n handen wassen'

'Natuurlijk vond ik die krakende vloeren vervelend, net als het stof dat door de klas waaide. Maar het rotste is dat er geen drinkwater, wc of een kraan was om mijn handen te wassen. En als ik ongesteld was? Nou, dan bleef ik maar thuis; er was toch geen maandverband hier. Ik was dan ook blij dat de school hulp kreeg. Alle problemen worden aangepakt, zelfs de krakende vloeren. Eindelijk kan ik mijn handen wassen. Op de foto drink ik vers water uit een jerrycan. Ik merk ook dat ik nu veel beter leer. Ik vind school weer leuk en sla geen dag meer over.' ■

In 2014 en 2015

30 schoolhoofden leerden hoe ze een businessplan kunnen maken, en maakten er vervolgens ook een voor hun school

209 onderwijzers en ouders volgden training om actief lid te worden van 'parent teacher committees'. Zo'n committee is iets meer dan de ouderraad die wij kennen. De leden bespreken de gang van zaken op school en voeren motiveerende gesprekken bij leerlingen en ouders thuis

342 leerkrachten zijn geschoold in kindvriendelijk lesgeven: luisteren, aanmoedigen en kinderen stimuleren om hun mening te geven

162 vrijwilligers leerden de prestaties van scholen te analyseren en volgen

REGIONAAL COÖRDINATOR TON HAVERKORT
VANUIT EXTREEM DROOG ETHIOPIË

‘Laten we dit land op de been houden’

Door extreme droogte in Ethiopië dreigt er voedsel- en watergebrek voor 12 miljoen mensen. Cordaid biedt al ruim tien jaar hulp aan slachtoffers van steeds terugkerende droogte. Maar nu met El Niño, is de ellende groter geworden. Er is meer geld nodig voor verlenging van de hulp. Ton Haverkort, onze man in Ethiopië: ‘We moeten een humanitaire ramp voorkomen.’

El Niño slaat hard toe in Ethiopië. Het land heeft te kampen met extreme droogte, de ergste in 30 jaar. Vooral de regio Afar in het noordoosten is zwaar getroffen. Zowel de eigen overheid als internationale hulporganisaties werken met man en macht om deze droge periode te overbruggen. Met de distributie van water en voedsel wordt ondervoeding tegengegaan. De Nederlandse overheid stelde 8 miljoen euro beschikbaar voor hulp. Met een deel daarvan helpt Cordaid sinds december vorig jaar ruim 90.000 mensen aan voedsel en water gedurende een periode van zes maanden. Vijf van de zes maanden zijn nu verstreken, maar helaas is het einde van de misère nog niet in zicht. De droogte duurt voort en zolang het niet regent, kan

de periode van herstel niet beginnen. Hoe langer de droogte aanhoudt, hoe langer het duurt voordat de voedselproductie weer op gang komt. Via het samenwerkingsverband Dutch Relief Alliance (DRA) spant Cordaid zich in om de periode van noodhulp te verlengen, totdat de voedselvoorziening weer op gang is gekomen. De redactie sprak met Ton Haverkort, Regionaal Coördinator, over de stand van zaken en de noodzaak om hulp te blijven bieden.

Je werkt al sinds 1989, met een onderbreking van enkele jaren, in Ethiopië. Dit is niet de eerste keer dat El Niño voorbij komt. Hoe komt het dat het nu zo uit de hand loopt?

‘Omdat de droogte dit keer nog veel extremer is dan in voorgaande jaren. Het verschijnsel El Niño wordt verergerd door de klimaatverandering, daardoor houdt de droogte langer aan dan andere jaren. Niet alleen de laaggelegen gebieden, waar men leeft van veeteelt, maar ook de hoger gelegen gebieden, waar gewassen worden verbouwd, zijn getroffen. Droogte in Ethiopië is een bekend fenomeen. Tot op zekere hoogte is het land daarop voorbereid en

5.893

mensen krijgen vier maanden voedselhulp

45.000

kinderen en vrouwen worden gecontroleerd op ondervoeding en indien nodig direct behandeld

Hulp

bij de aanleg van moestuinen - dicht bij rivieren

400 vrouwen verdienen een inkomen met de aanleg van deze moestuinen

27.000

mensen worden 3 maanden lang van drinkwater voorzien

5

drinkwaterplaatsen uitgediept voor 30.000 mensen en 150.000 stuks vee

2

waterreservoirs aangelegd waardoor 5.000 mensen toegang hebben tot water

Bent u donateur van Cordaid Mensen in Nood? Dan maakt u dit noodhulp-project mede mogelijk.

Cordaid
mensen in nood

Ton Haverkort samen met Cordaid directeur Simone Filippini in gesprek met mensen in de Afar regio, Ethiopië.

zijn er preventieve maatregelen genomen zoals het uitdiepen van waterdrinkplaatsen en het aanleggen van wateropslagplaatsen. Maar dit keer duurt de droogte te lang. Op alle fronten is de voedselvoorziening in gevaar. Met als resultaat dat 12 miljoen mensen bedreigd worden met hongersnood en dorst. Ik was recentelijk in Afar. Veel mannen zijn weggetrokken met de kuddes. In de dorpen zijn vooral vrouwen, kinderen en ouderen achtergebleven en er is te weinig eten. Veel kinderen en ouderen zijn ondervoed.'

Wat doet de regering van Ethiopië?

'De Ethiopische overheid heeft de noodklok geluid en is zelf als eerste hulp gaan bieden. Onder het motto "wij zijn alvast begonnen, doe alsjeblieft mee", hebben ze al 300 miljoen dollar uitgegeven aan onder meer noodrantsoenen en water. En wij werken binnen ons hulpprogramma nauw samen met lokale overheden. Dat is essentieel. Je hebt lokale mensen nodig, zij kennen de bewoners, de omgeving, de taal en de cultuur.'

Welke vormen van noodhulp verleent Cordaid nu?

'In de regio Afar helpen wij ruim 90.000 mensen aan voedsel en water. We geven extra

DUTCH RELIEF ALLIANCE (DRA)

Cordaid en elf andere Nederlandse noodhulporganisaties tekenden op 24 april 2015 een samenwerkingsovereenkomst in het bijzijn van Minister voor Ontwikkelings-samenwerking en Buitenlandse Handel, Lilianne Ploumen. De hulporganisaties, verenigd in de Dutch Relief Alliance, krijgen over een periode van drie jaar (2015-2017) € 120 miljoen uit het Relief Fund van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor noodhulp aan slachtoffers van geweld en natuurrampen. Door activiteiten goed af te stemmen en optimaal gebruik te maken van ieders expertise, vergroten we de efficiëntie van de hulp.

'De Ethiopische overheid heeft de noodklok geluid en is zelf als eerste hulp gaan bieden'

voedselhulp aan ondervoede zwangere en borstvoedende vrouwen en kinderen. Daarnaast delen we zaden en gereedschappen uit voor de aanleg van moestuinen. We rijden met vrachtwagens gevuld met 15.000 liter water naar afgelegen plekken. Hier hebben we profijt van maatregelen die in betere tijden zijn genomen; denk aan ondergrondse waterreservoirs en duinpannen, waar het water opgeslagen wordt. En ook nu diepen we, samen met de lokale bevolking, bestaande drinkwaterplaatsen uit en leggen nieuwe wateropslagplaatsen aan. Al deze maatregelen moeten ertoe leiden dat mensen en dieren deze droogteperiode overleven.'

Als het eenmaal gaat regenen, betekent dit dan dat noodhulp niet meer nodig is?

'Nee, ook als het gaat regenen, zijn niet alle problemen in één keer opgelost. Daarvoor duurt de droogte te lang en zijn er te veel oogsten verloren gegaan. Met een beetje regen ben je er niet. Het kost tijd om de voedselvoorziening weer op gang te krijgen. Om deze moeilijke periode te overbruggen en een humanitaire ramp te voorkomen is extra hulp keihard nodig.'

Wat doet Cordaid om aan extra geld te komen?

'Natuurlijk zijn we dankbaar voor elke euro die we ontvangen van donateurs van Cordaid Mensen in Nood. Hun steun maakt dit werk mogelijk. Daarnaast zijn we van plan met het samenwerkingsverband DRA een nieuwe aanvraag in te dienen bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken om de noodhulp met zes maanden te verlengen. Ik weet dat er in Nederland en Europa ook andere urgente zaken spelen, zoals de vluchtelingenproblematiek. Maar de omvang van de droogtecrisis in Ethiopië is nu zo groot dat de Ethiopische overheid het alleen niet redt. De internationale gemeenschap moet bijspringen en de hulp die nu gestart is, kunnen we niet stopzetten. Laten we samen sterfte door deze ramp zoveel mogelijk proberen te voorkomen' ■

Hulpverlener Modar werd vluchteling

FOTOGRAFIE FRANK RUITER

Vanaf een berg bij het Turkse Izmir tuurt Modar (23) dagenlang over zee. In de verte ziet hij Lesbos liggen. Het Griekse eiland zal een nieuw begin betekenen voor hem, zijn zus en zijn broertje. Ze zullen in Nederland of Duitsland hun universitaire studie afmaken. En ze zullen hun leven weer terugkrijgen. In Izmir besluit hij dan ook: 'De grootste ellende ligt achter ons.'

Die ellende is vijf jaar eerder begonnen. Syrië is dan nog een liberaal land, waar de christelijke Modar een onbezorgde jeugd heeft. Beide ouders werken, het gezin woont in een rustige wijk van Damascus en het ontbreekt hem aan niets. 'Maar vlak na de Arabische Lente ontploften ineens auto's in Damascus en vlogen de raketten over ons heen. We zaten middenin een oorlog, als bij toverslag.' Hij aarzelt niet en meldt zich bij de hulporganisatie Caritas Syria. In een klooster waar Modar helpt, worden getraumatiseerde kinderen uit het hele land opgevangen. 'Kinderen verdienen een jeugd, geen oorlog. Ik praatte met ze en deed spelletjes. Daarmee bood ik ze afleiding van hun

trauma's.' Als er echter pal onder zijn slaapkamerraam een autobom ontploft, verandert alles. De lichaamsdelen die hij ziet, de dood; het komt hem te dichtbij. Gelukkig krijgen zijn ouders het voor elkaar hun huis te verkopen en van de opbrengst kunnen Modar, zijn zus en broer vluchten. Zijn ouders blijven achter, gemengd tussen verdriet en hoop: 'Ze konden hun eigen vlucht niet betalen en hebben ons losgelaten, ze offerden zich op en wonen nu op een klein huurappartementje. Zo dapper.'

Het uitzicht in Lelystad ziet er heel anders uit. In zijn kamer in de opvang staan een bed en stapelbed, er is nog net ruimte voor een tafeltje. Hij woont er met nog twee andere Syrische twintigers. Wat telt is dat ze hier veilig zijn en enige privacy hebben; een luxe na een vlucht van 21 dagen en vervolgens vijf maanden bivakkeren in tentenkampen en sporthallen. Toch stokt de hulpverlening hier. 'Mijn broer, zus en ik hebben al bijna zes maanden niets gehoord over onze asielaanvraag. Ik kan geen kant op.' Zijn Syrië bestaat niet meer en zijn vingerafdrukken zijn afgenomen. Hij droomt van een veilige toekomst. ■

Pleidooi

‘Blijven praten’

Cordaid helpt in Nederland sociale coöperaties opzetten voor uitkeringsgerechtigden. Daarmee ontstijgen ze de armoede en tellen ze weer mee. Tino Hoeksma (46) leidt er een in Leeuwarden.

‘Mijn stucadoorsbedrijf liep op de klippen toen de crisis kwam. Particulieren hielden de hand op de knip en bouwbedrijven gaven belachelijk lage vergoedingen. Ik had nog geluk dat ik zonder schulden mijn eenmansbedrijf kon beëindigen. En dat ik –met behoud van uitkering– een ondernemersplan mocht maken voor een nieuw bedrijf. Mijn passie had altijd al gelegen in de techniek, dus dacht ik: “Ik start een webbedrijf.” Inmiddels ben ik uit de bijstand en hou ik mijn hoofd boven water.’

‘Maar ik zag ook dat anderen die iets wilden opzetten veel moeite hadden om een dik pak papierwerk – het ondernemingsplan – af te leveren, verplicht te solliciteren, en ook nog eens een onderneming van de grond te tillen. Alles in je eentje, vanaf de bank thuis. De gemeente Leeuwarden stimuleert eigen initiatief van uitkeringsgerechtigden en ondersteunt via een non profit-organisatie – “De Kracht van Leeuwarden” – wijkbewoners die iets willen opzetten. Toen ik advies ging geven aan deze club over een website, trof ik een paar ondernemende types aan. Ik riep spontaan uit: “Waarom starten we geen coöperatie

De leden van de coöperatie in Leeuwarden met voorzitter Tino Hoeksma.

‘Ineens hadden we het over een serieuze omzet voor de coöperatie’

waarin we onze bedrijfjes bundelen?” De gemeente vond het een schot in de roos.’

‘De gemeente bracht ons in contact met een succesvolle sociale coöperatie in Breda. Cordaid was daar al nauw bij betrokken en wilde ons wel assisteren met het maken van een businessplan. Daarnaast kregen we hulp in de vorm van financiering – bijvoorbeeld voor de oprichtingskosten van de coöperatie. Cordaid kent de regels en heeft nuttige connecties, en hielp ons heel snel. Dat was ook nodig, want we hadden al gelijk het plan om kerstpakketten te leveren aan vluchtelingen. De gemeente was

hier enthousiast over, maar vond het weer lastig toen we ineens voor alle vluchtelingen in Friesland –ongeveer tweeduizend– zo’n pakket konden gaan maken. Ineens hadden we het over een serieuze omzet voor de coöperatie. Na hard werken werd het gelukkig een groot succes.’

‘Inmiddels telt onze sociale coöperatie acht man. De voorzitter en secretaris ontvangen geen uitkering meer; wij kunnen leven van ons eigen bedrijf. De leden krijgen nog wel een uitkering en bouwen hun eigen bedrijfje uit. Wekelijks steken we de koppen bij elkaar om te praten over projecten die we gezamenlijk kunnen

oppakken. Die bijeenkomst vinden we belangrijk. Het gevoel dat je samen aan je toekomst kunt werken, stimuleert enorm. We blijven praten met de gemeente, want er zijn nog onderwerpen waar we samen uit moeten komen. Ondernemen terwijl je een uitkering hebt, ligt gevoelig. Formeel mag je vanuit zogeheten marginaal ondernemen niet actief gaan ondernemen, bijvoorbeeld via een eigen website. Tegelijkertijd erkent iedereen dat coöperaties ondernemende mensen prima op weg helpen. Maar dan moet die mogelijkheid om te ondernemen er natuurlijk wel zijn.’ ‘Wij pleiten voor een pot van de coöpe-

ratie waarin alle inkomsten van de leden terechtkomen. Uit die pot kan dan jaarlijks geld op de rekening van de gemeente gestort worden, om de uitkeringen van de leden te compenseren. We hopen dat er dan wel een paar honderd euro overblijft voor ieders persoonlijke ontwikkeling. Om aan een cursus Adobe Illustrator te besteden bijvoorbeeld, voor degene die bij ons een bedrijfje is gestart in het maken van wenskaarten. Zo gaat ieders eigen ontwikkeling op weg naar zelfstandigheid gewoon door.’ ■

Tino Hoeksma, voorzitter sociale coöperatie Leeuwarden-Unlimited

WAT DOET CORDAID IN NEDERLAND?

Cordaid helpt mensen met een laag inkomen om blijvend de armoede te ontstijgen en weer mee te doen in de samenleving. Samen met gemeenten, lokale maatschappelijke partijen en vrijwilligers, stimuleren we uitkeringsgerechtigden om hun talenten te ontwikkelen en in een sociale coöperatie aan de slag te gaan. Daarin kunnen zij ervaring opdoen met ondernemen en hun bedrijf opbouwen. Als het even kan met behoud van uitkering. Cordaid steunt startende sociale coöperaties van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt met kennis en coaching, toegang tot expertise, netwerken en indien noodzakelijk, financiering.

Help startende coöperaties mede mogelijk maken met uw gift aan
Cordaid
bond zonder naam

Verder kijken dan het leven lang is

Met uw nalatenschap een ander kansen bieden. Filosofeert u daar wel eens over? U bent niet de enige met zo'n mooie gedachte. Maar veel mensen stellen terecht ook vragen, zoals: "Kan ik Cordaid wel in mijn testament opnemen als ik ook mijn echtgenoot verzorgd wil achterlaten? Of als ik kinderen heb? Hoeveel belasting moet er betaald worden? En kan ik bepalen hoe Cordaid mijn nalatenschap besteedt?" Het is logisch dat al die vragen opborrelen. Het opnemen van een goed doel in uw testament is immers niet zo maar iets, en ver

voortuit kijken kan lastig zijn. Toch wordt het misschien wat makkelijker als u bedenkt dat een testament niet voor de rest van uw leven geldig hoeft te zijn. U kunt eerst nadenken over de vraag: "Hoe zou ik mijn nalatenschap willen regelen als ik tussen nu en vijf jaar kom te overlijden?" Dan heeft u het over een overzichtelijke periode. Als uw situatie verandert, kunt u uw testament eenvoudig weer bijstellen. Dat mag zo vaak u wilt, en het is sowieso verstandig om uw testament regelmatig tegen het licht te houden. Cordaid helpt u graag bij het nadenken over deze en andere vragen. Het gratis boekje 'Samen verder kijken dan het leven lang is' kunt u bestellen

via de website www.delenwerkt.nl. U vindt hierin talloze zinvolle vragen en antwoorden.

Daarnaast nodig ik u van harte uit om met mij persoonlijk en vrijblijvend van gedachten te wisselen over uw nalatenschap en de mogelijkheden om dat bij Cordaid onder te brengen. Voor een afspraak kunt u mij telefonisch bereiken via 06-22 52 82 98, of via de mail: marielle.lindeboom@cordaid.nl.

Mariëlle Lindeboom,
notarieel deskundige
bij Cordaid

Denk met ons mee

Alleen noodhulp of ook wederopbouw?

Bij natuurrampen wil je natuurlijk zo snel mogelijk noodhulp leveren. Grote giro 555-acties zijn vooral daarop gericht. En hulporganisaties als Cordaid geven daar grondig invulling aan. Maar snelheid heeft ook nadelen. Sommige organisaties komen met groot materieel een land in en de lokale mensen en organisaties worden niet altijd betrokken. Dat zou immers tijdrovend overleg kosten, en ze hebben vaak niet de capaciteit om bij te dragen aan de immense hulpoperaties. Noodhulp is vooral direct handelen en zorgen voor concrete resultaten. Denk aan noodwoningen neerzetten,

waterpunten maken en voedsel en medische zorg bieden. Dat vragen donoren en publiek ook van de organisaties. Nadeel: na een jaar of twee ben je weer vertrokken uit het rampgebied -het geld is op, de actie is over en nieuwe rampen vragen weer alle aandacht. De mensen in het gebied moeten het dan allemaal zelf weer rooien. Maar vaak zijn ze daar nog niet goed toe in staat. De inwoners zijn nog niet weerbaar genoeg om hun situatie structureel te verbeteren. Zou het niet beter geweest zijn als we dan toch langer waren gebleven -ook al kost dat meer geld dat je dan niet aan andere

acties kan besteden? Zouden we tijdens de noodhulpperiode niet meer geld moeten besteden aan het versterken van lokale organisaties en getroffen bevolking, zodat ze onverhoopte nieuwe tegenslag beter zelf aan kunnen? En zou u daar als donateur ook meer voor over hebben?

Cordaid nodigt u uit mee te denken over dit dilemma, en we leggen graag de oplossing voor die wij hebben geformuleerd. We zijn benieuwd naar uw mening. Ga naar onze poll op www.cordaid.nl/poll.

Welkom bij het Cordaid-evenement in uw regio

Ontmoet de internationale hulpverleners van Cordaid en laat u inspireren om de wereld een beetje beter te maken. Niet alleen ver weg, maar ook in uw eigen omgeving. Op 27 mei organiseert Cordaid in Den Bosch een speciale bijeenkomst voor donateurs, later dit jaar volgen andere regio's.

Wij willen graag de band met u aanhalen en nodigen u uit voor een verrassend evenement in uw regio. Het evenement vindt plaats op 27 mei in Den Bosch. Op de markt kunt u kennismaken met Cordaid medewerkers en meer horen over het werk van Memisa, Mensen in Nood, Kinderstem en Bond zonder Naam. En natuurlijk met elkaar als donateur. Cordaid directeur Simone Filippini gaat graag met u in gesprek over uw suggesties, over uw vragen en over zaken die u mogelijk dwarszitten. We laten u op deze dag ook meer zien van ons werk in Nederland. We steunen onder meer sociale coöperaties en helpen hiermee uitkeringsgerechtigden naar betaald werk (zie ook het artikel op pagina 28 en 29). Ook particuliere initiatieven voor kleine ontwikkelingsprojecten

kunnen rekenen op aandacht van Cordaid, net als scholieren die hun profielwerkstuk over een maatschappelijk onderwerp schrijven. Op deze en nog veel meer manieren werkt Cordaid aan een betere wereld, ver weg en dichtbij. Ervaar wie we zijn, waar we voor staan en wat we met uw steun voor elkaar krijgen. En net zo belangrijk: geef ons de kans kennis te maken met u.

Meer weten over deze en andere evenementen, of uzelf aanmelden? Kijk op Cordaid.nl/aanmelden-denbosch

Datum: 27 mei 2016
Aanvang voor donateurs:
14.00 uur
Locatie: Verkadefabriek
Boschdijksestraat 45
5211 VD Den Bosch

Cordaid
Jaarverslag 2015
Benieuwd hoe wij uw
geld vorig jaar hebben
besteed? Ga naar www.cordaid.nl/jaarverslag

Tip voor ouders en grootouders

Wilt u een spaarrekening openen voor kind of kleinkind? Denk dan eens aan de rekening van ASN Jeugdsparen. Daarmee steunt u ook Cordaid zonder dat het u iets kost. Voor iedere nieuw geopende jeugdspaarrekening doneert de ASN Bank €5 aan Cordaid Kinderstem. Ook ontvangen we een percentage over de totale inleg. In 2015 ontvingen we zo in totaal ruim €180.000. Dit geld gebruiken wij onder meer in Malawi. We maken het mogelijk dat meer kinderen naar school kunnen gaan (zie ook pagina 22). Cordaid is partner van de ASN Bank. Samen werken we aan een rechtvaardige, duurzame toekomst voor iedereen.

ASN BANK
VOOR DE WERELD VAN MORGEN

Kijk voor
meer informatie
op asnbank.nl/jeugdsparen

COLOFON

Zingeven is het donateursmagazine van Cordaid. Het blad verschijnt drie keer per jaar en wordt verstuurd aan donateurs van Cordaid, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Memisa, Cordaid Kinderstem en Cordaid Bond zonder Naam.

Adres Cordaid:
Lutherse Burgwal 10,
2512 CB Den Haag.
Ibannummer:
NL57INGB0000000934

Concept: Maters & Hermsen
Journalistiek
Hoofdredactie Cordaid:
Sjef van der Lans
Tekst: Maters & Hermsen
Journalistiek en Cordaid
Vormgeving: Maters &
Hermsen Vormgeving
Drukwerk: Printman Made
Lithografie: Mark Boon

De spreuk

'All You need is Love' van The Beatles veranderen, je moet het maar durven. Zangeres Neda Boin (25), bekend van The Voice of Holland, doet het toch. Want liefde, zo stelt de Rotterdamse, is niet iets dat een mens moet nastreven of verdienen. 'In onze pure kern zijn we liefde. Daarover zitten ego-lagen, die ons misschien lelijk of slecht doen lijken. Maar pel die lagen als een ui en er blijft onvoorwaardelijke liefde over.' Of ze nou voor hulporganisaties als Cordaid op pad gaat of songwriterworkshops geeft in jeugdgevangenissen; Neda probeert iedereen op deze manier te zien en te benaderen. Slachtoffers van oorlog en honger bijvoorbeeld: 'Slachtoffers zijn niet hulpeloos en machteloos, en schuldgevoel is geen goede drijfveer. Maar het wil er bij Neda niet in dat alle daders slecht worden geboren - wil ik mijn werk kunnen doen, dan moeten die vooroordelen overboord. Dat is een dagelijkse oefening, maar alleen zo kan ik met kracht en compassie doen wat ik doe.' ■

Zangeres Neda zingt tijdens onze donateurs bijeenkomst op 27 mei in Den Bosch. Zie pagina 31.